

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon: 150-400, 350-500

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1963. szeptember 5.

bb 1. tiz új, zenés irodalmi bemutató a munkásszállásokon rendezett körműsorban

i hi/tm/m/zs

1963. szeptember 5.

a szakszervezetek egressy gábor művelődési klubja a most kezdődő népművelési idényben ismét megrendezi népszerű zenés irodalmi műsorait a budapesti munkásszállásokon. a több mint 50 szálláshelyre kiterjedő körműsor szereplői - hivatásos művészek és a legtehetségesebb műkedvelőkből alakult együttesek - havonta 40 előadást tartanak, s az eddigi legsikeresebb műsorszámokon kívül 10 új, irodalmi igényű bemutatóval lépnek majd pódiumra.

az újdonságok közül legelsőnek a robin hood, a zöld lovag című műsorokkal keresik fel a szálláshelyek munkásközönségét. az ismert, romantikus történetet zenés, énekes keret foglalja egységbe.

az öreg és a fiatal budapest a címe a második új bemutatónak, amely hajdani fővárosunkról és a mai budapest életéről rajzol versekkel, szonokkal tarkított színes képet a vidékről felkerült szálláslakók elé.

a „dalol a szabadság,, a francia forradalom keresztmetszetét adja. a francia népköltészet, a párizsi utca énekei, továbbá viktor hugo és balzac műveiből vett részletek illeszkednek szervesen az irodalmi színpadi keretjébe.,,

fekete ^{fr}afrika multját és jelenét idézi egy másik új műsor, amely a forrongó földrész évezredes történetét, s mai átalakulásának napjait tárja a nézők elé az irodalmi színpadra alkalmazott novellákban, népmesékben, népdalokban. /mti/

-.-

-1-

lc

bb 3. bulgária művészete az ókortól napjainkig - szombaton új kiállítás nyílik a nemzeti galériában

i s/gk/m/fm

1963. szeptember 5.

a magyar-bolgár kulturális csereegyezmény keretében a nemzeti galéria kiállítást rendez „bulgária művészete az ókortól napjainkig”, címmel. a rendkívül értékes, gazdag kiállítási anyag nagy része a szófiai archeológiai muzeum tulajdona.

a szeptember 7-én, szombaton megnyíló tárlaton több mint 300 műtárgy, képző- és iparművészeti alkotás, valamint számos értékes régészeti lelet szemlélteti majd a bolgár művészet kialakulását és fejlődését az idősámításunk előtti 4. évezredtől a 20. századig.

a kiállítás három hétig tekinthető meg a nemzeti galériában. /mti/

bb 4. újabb filmek szinkronizálását készítik elő a pannónia filmstudio dramaturgjai

i s/hné/m/fm

1963. szeptember 5.

a pannónia filmstudio dramaturgjai újabb külföldi filmek szinkron-forgatókönyvén dolgoznak. weszely ferenc és szalóki józsef dramaturgok az itt lakik a szerelem című, mai tárgyú szovjet operettfilm szinkronszövegét készítik. a film színpadi változatát ma is nagy sikerrel játsszák moszkvában. a szinkronrendező dr. márkus éva.

somló éva dramaturg a láng az utcán című angol játékfilm szinkronizálását készíti elő. az érdekes történet faji problémákkal foglalkozik. - fiatal leány és idős férfi szerelmét meséli el az utolsó szerelem című angol film. a férfi főszereplő frederic march. a női főszereplő pedig a világhírű amerikai filmsztár, kim novák, akit ebben a filmben láthat először a magyar közönség. a dramaturg révész mária. - az utolsó ítélet című olasz játékfilm magyar szövegén kálmán éva dolgozik. a filmet vittorio de sica rendezte. a főszerepeket vittorio de sica, vittorio gassman, fernandel, alberto sordi és modugno játssza.

nagy érdeklődésre tarthat számot a német demokratikus köz-társaság filmgyártó vállalata, a defa új többrészes bűnügyi tv-filmje is. a holtak nem beszélnek című film magyar szövegét bánky stella készíti.

/folyt.köv./

-2-

lc

bb 4. /újabb filmek ... 1. folyt./ m

a szinkronszövegek elkészítése után kezdik meg a rendezők a magyar szöveget tolmácsoló szereplők kiválasztását.

a pannónia filmstudio műtermében készül az ördög és a tiz-parancsolat című francia film feliratozása is. az érdekes, öt epizódból álló történet főszerepeit michel simon, danielle dar-reux és fernandel alakítja. az archiv filmeket bemutató film-muzeum számára feliratozzák a mazurka című német filmet. a har-mincas évek nagyszerű alkotásában pola negrit láthatja viszont a közönség. /mti/

bb 5. eladta a munkaruhát, lopott az italboltban - két évi és nyolc hónapi szabadságvesztésre ítélték

i bc/hné/m/zs

1963. szeptember 5.

laza györgy nyírbogáti lakos munkaruhákat kapott alkalmaz-tatásakor budapesti munkahelyén, az állatértékesítő vállalat-nál. a munka megkezdése után azonban rövid ideig dolgozott, s a használatra átvett ruhaneműket eladta. egyik nap a vállalati öltöző egyik lakattal lezárt szekrényét feszítette fel, s a benne talált esőkabátot ellopta, majd értékesítette. a teleki lász-ló téren levő italboltban egy 74 éves férfi mellé szegődött, s ellopta óráját, láncát, majd gyorsan eltávozott. a boltvezető-helyettes észrevette a lopást, utána szaladt, rendőrt is hívott, s a tolvajt elfogták.

a központi kerületi bíróság két évi és nyolc hónapi szabad-ságvesztésre ítélte laza györgyöt. /mti/

lc

-3-

bb 2. érdekes új adalékok a nemzetközi munkásmozgalom történetéhez -
mult századbeli kémjelentés marxról és „főadjudtánsáról”,

i ms gk vm zs

1963. szeptember 5.

ács tivadar, az ismert író-történész érdekes adalékokat talált a nemzetközi munkásmozgalom történetéhez. megállapította, hogy a nacionalista polgári államok vezetői már 1849-ben felismerték a szocializmus megnövekedett vonzóerejében rejlő veszedelemet és nem is maradtak tétlenül. a bécsi állami és udvari levéltárban megtalálható bach sándor osztrák belügyminiszternek schwarzenberg herceg akkori miniszterelnökhöz intézett emlékirata, amelyben többek között megállapítja, hogy a „felforgató erők, - értve alatta a haladó nemzeti szabadságmozgalmakat - „félelmetes hatalommá fejlődtek... és hasonló arányban megszorodott a szociáldemokrata ügyhivének száma is,, ezért azt ajánlotta, hogy európa legjelentősebb államai kössenek egymással megállapodást, amelynek alapján mind-egyik állam építse ki a szóba jöhető idegen országokban a maga szerveit a forradalmárok tevékenységének megfigyelésére. a kémek és ügynökök hálózatától szerzett értesüléseket azután diplomáciai úton cseréljék ki és szükség esetén közösen döntsenek a tennivalókról.

schwarzenberg az elgondolást magáévá tette és azonnal jegyzéket küldött a reakciós európai államok kormányainak. ebben megállapította, hogy nemzetközi intézkedésre van szükség a „levért és föld alá huzódott szociáldemokrata forradalom ellen,, a kémjelentések tanúsága szerint igen nagy fontosságot tulajdonítottak marx és a többi szocialista vezető tevékenysége elleni küzdelemnek.

a szövetségben résztvevő országok, köztük ausztria, a német államok, franciaország, hollandia és oroszország az összes számba jöhető helyen rendszeresen külön megbízottal - néha többel is - figyeltették a szocialista mozgalmakat és vezetőiket. a rendőrmiszteriumok hetenként cserélték ki egymással értesüléseiket. marx károlyt például csak ausztria részéről három ügynök figyelte és ma még meg sem állapítható a különböző német államok ügynökeinek száma. a reakció ügynökei arról is tájékoztatták megbízóikat, hogy a francia „vörös társaságban,, louis blanc elnököl és hogy a munkásszövetség londoni központi bizottsága összeköttetést tart fenn a francia, angol és magyar forradalmi pártokkal.

az egyik ügynök, a nagyszombeni származású berndorff lajos londonban dolgozott és teljesen a kommunisták szövetségének „szentesítette,, figyelmét. sikerült befurakodnia marx környezetébe is. jelentéseinek tanúsága szerint nagy energiát fordított marx károly megfigyelésére, akit „nagyon szellemes és ördögi energiával rendelkező férfinak aposztrofált. hasonlóképpen sokat foglalkozik marx „fő adjudtánsának,, engelsnek személyével és tevékenységével is. egyik jelentésében azt írja, hogy marxnak „hosszu évek mulva is világraszóló lehet a hatása, oly mély benyomást tesz rajongóira,, nem a megbízókon, a szocialista ellenes államszövetségen mult, hogy ez a jóslat valóra vált./mti/

-4-

bb 6. szeptember végére letörleszti pótalkatrész-adósságát a ganz-mávag

i sl/lk vm ki

1963. szeptember 5.

a ganz-mávag mozdonyai, motorkocsijai és vizsgálói külföldön is egyre népszerűbbek, üzembiztonságuk az utóbbi években lényegesen javult. a szovjetunió és lengyelország ismét nagyobb mennyiségű vasúti járművet rendelt, jelentős tétel motorvonatot szállítanak argentinának is. a magyar vasúti járművek növekvő forgalma a pótalkatrész-gyártás fokozását is elkerülhetetlenné teszi, a panaszok többsége éppen az alkatrész utánpótlás akadozása miatt hangzik el.

a gyár az idén 160 millió forint értékű pótalkatrészt készít, 22 millió forinttal többet fordít erre a célra mint tavaly és 38 millióval többet mint 1960-ban. ez a mennyiség már kielégíti a szükségletet, de csak abban az esetben, ha a gyártási tervet nemcsak forint-értékben, hanem tételben is teljesítik. egy nemrég végzett vizsgálat tapasztalatai azonban azt mutatják, hogy az év eddigi szakaszában nagyjából teljesítették ugyan az alkatrészgyártási tervet, de a munka programszerűsége nem megnyugtató. a gyár motorüzemében a forintban mért tervteljesítés szinte kifogástalan, mégis jelentős mennyiségű motoralkatrésszel tartoznak a máv-nak, továbbá a szovjet és a lengyel államvasutaknak. ugyanakkor más alkatrészekből már az 1966-ra esedékes tételeket is elkészítették. a hajtóműgyár a „globális,, tervteljesítés ellenére ugyancsak adósa a máv-nak. a gépgyártó részleg jelentős eredményt ért el a kompresszorok és a lokomobilok tartalék-alkatrészeinek gyártásában, de még mindig nagy a szivattyualkatrészek hiánya. e visszasságok egyik oka, hogy a gyár öntődéje és acélműve bizonyos alapanyagokat késedelmesen szállít és gyakori az öntvényselejt. mindenekelőtt ezen a vonalon igyekeznek rendet teremteni. új formázási és öntési eljárásokat vezettek be s ezek sikereseknek bizonyultak. az elmaradt öntvények szállítása a napokban megkezdődött, a feldolgozó gyáregységek pedig felkészülten fogadják az alapanyagot, hogy legkésőbb szeptember végére letörleszthessék pótalkatrész-adósságukat./mti/

bb 9. költözik a „fecskefalu”,

vid j vm ká

1963. augusztus 5.

a pécsi tetteye alatt - a város legősbibb részében - valóságos fecskefalu alakult ki. az ódon kis utcákban több száz fecskecsalád fészkel minden évben, tavasztól őszig. a régimódi, falusias jellegű házak széles ereszei alatt vagy az oszlopos tornácokon 5-6 fészek is látható, egymás mellett. ezekben a napokban nagy a sürgés-forgás ezen a környéken: költözik a „fecskefalu,, az első csapatok - a telefondrótokon tartott néhányórás „tanácskozás,, után - már utra is keltek a dráva irányába. a mindszent, a tetteye, a zidina, a szikla és a kálvária utca madárszerető lakói a kapukban állva bucsuznak a kedves, hűséges „albérloktól,,./mti/

-5-

bb.7. tudományos ülészeket rendez névadója emlékezetére az eötvös Loránd tudományegyetem

1 tz/tm n ki

1963. szeptember 5.

az eötvös Loránd tudományegyetem szeptember 24 és 28 között tudományos ülészeket rendez névadója, a világhírű magyar tudós, eötvös Loránd emlékezetére. az ülészekre külföldi - szovjet, német, amerikai, angol, osztrák és svájci - tudósok is érkeznek, s a négy tárgyalási napon, akárcsak magyar kollégáik, ők is azokról a legújabb eredményekről számolnak be, amelyeket eötvös Loránd munkásságán elindulva, annak továbbfejlesztése és értelmezése útján értek el.

eötvös Loránd kutatásai, amelyekkel a gravitációs tér finom szerkezetét derítette fel, ma is igen fontosak a fizika és a geofizika számára. jelentőségüket a múlt évek nemhogy elhomályosították volna, hanem mindinkább elmélyítették. ennek bizonyítéka, hogy a relativitás-elmélet igazolásától egészen a kőolaj kutatásig ma is számos tudományos és gyakorlati kutatás alapozik az ő munkásságán.

eötvös Loránd érdemeit az ülészekon novobátky károly akadémikus, kossuth - díjas egyetemi tanár méltatja./mti/

..-

bb.8. több mint 700 millió forint 185.000 óvodás ellátására, gondozására - szombaton zárulnak az óvodai felvételek

1 vt/hné n zs

1963. szeptember 5.

a művelődésügyi minisztérium tájékoztatása szerint az óvodai felvételek szombaton befejeződnek. az eddigi tapasztalatok azt mutatják, hogy a szülők körében tovább nőtt az óvodák iránti igény, s mind többen kívánják gyermeküknek már kis korában biztosítani a közösségi nevelést.

az anyagi lehetőségekhez mérten államunk méltányolja a szülők igényeit, s évről-évre újabb beruházásokkal bővíti az óvodák hálózatát. a főváros és a vidék csaknem 4000 óvodájában ösztön már több mint 185.000 kisgyerekről gondoskodnak. ellátásukra, gondozásukra egy év alatt 704 millió forintot költ az állam. tovább növekedett az óvónők száma is, amely az idén végzetekkel együtt már meghaladja a 9500-at.

a művelődésügyi minisztérium óvodai osztálya a vezető óvónők munkájának segítésére utmutatót ad ki, amely az óvoda pedagógiai vezetésének módszereit foglalja magában. hasonló jellegű utmutatót kapnak hamarosan az óvodai felügyelők is. óvodáink az idén azt a célt tűzték maguk elé, hogy olyan gyerekeket, „adjanak át, az iskoláknak, akik kellően felkészültek az iskolai életre. érdekesség, hogy a nagyobbacska gyerekeket, a „végzősöket, játékos formában megismertetik a munka alapelemeivel is, s így előkészítik őket az általános iskolában - az idén már az alsó tagozaton is bevezetett - gyakorlati foglalkozásra./mti/

..-

-6-

le

bb. 10. az unesco megbízásából magyar szakemberek készítik el az első térképet a világ sokmillió négyzetkilométernyi szódás-szikes talajairól

1-1e/a/ká

1963. szeptember 5.

a magyar talajtan a tudományos kutatás és a gyakorlati hasznosítás terén már eddig is sok nemzetközi elismerést szerzett hazánknak. újabb megtisztelő jele ennek az a megbízás, amit az unesco-tól kapott a magyar tudományos akadémia, illetve annak talajtani és agrokémiai kutató intézete. a megbízás értelmében az intézet készíti el az első térképet a világ szódás-szikes talajairól.

hazánkban, ahol jelenleg nem egészen félmillió holdat tesznek ki a szódás-szikes talajok, még a 18. század végén tessék sámuel kezdte el ezek javítását. azóta, illetve az utóbbi években a talajtani és agrokémiai kutató intézet több új módszert dolgozott ki, s rövid idő alatt többtízezer hold ilyen gyenge talajt tettek termékenyebbé. az öt földrészen, a legkülönbözőbb klimatikus viszonyok mellett sokmillió négyzetkilométer foglalnak el a kis termőképességű szódás-szikes talajok, s legnagyobb részük éppen a gyengébben fejlett ázsiai, afrikai és latin-amerikai országokban található. a mezőgazdasági termelés fejlesztéséhez elengedhetetlen talajjavítás alapját a talajtani és agrokémiai kutató intézetben készülő térkép képezi majd. a nagyszabású és úttörő jellegű munkához jelentős segítséget nyújt az unesco és közreműködnek benne a világ legkiválóbb talajtani szakemberei is.

a térkép a jövő év nyarára készül el, amikor az unesco és a magyar tudományos akadémia közös rendezésében budapesten kerül sor a szódás-szikes talajokkal foglalkozó szimpozionra. a tudományos tanácskozáson mintegy 35 ország szakemberei vesznek majd részt./mti/

..-

bb. 11. 120 dekás burgonya csongrádban

vid/j/a/ká

1963. szeptember 5.

csongrád megyében az üllési homokföldek arról híresek, hogy itt igen szépen fejlett burgonyák teremnek. nem ritkák a féltől, sőt az ennél nagyobb termések sem. az idei rekordot egy 120 dekás óriás példány tartja. tóth bélának, a helyi kossuth termelőségvetkezet tagjának háztáji földjén termett ez a hatalmas rózsa-fajta krumpli. a burgonyaóriásból háromtagu családnak készült kiadós vacsora./mti/

..-

8.25/- szb

-7-

10.30

kk

bb. 12. ,, balerina,, cipő szekszárdról a szovjetunióba

vid/te/a/szf

1963.szeptember 5.

a szekszárdi cipész ktsz az idén 20.000 pár cipőt készít külföldi megrendelésre. az első félévben a német demokrá-
tikus köztársaságba tizezer párat szállítottak, a második fél-
évben pedig a szovjet megrendelésre ,, balerina,, típusú cipőt
készítenek drapp színű bőrből, újfajta műanyag talppal. az
első kétezer pár cipőt most indítják utnak./mti/

..-

bb.13. békés megye minden járási székhelyén megalakult a film-
barátok köre

vid/fm/a/fm

1963.szeptember 5.

békés megye székhelyén, békéscsabán évek óta eredményesen
működik a filmbarátok köre. tagjai rendszeresen megtekintik a
legkiválóbb archiv-filmeket s a tudományos ismeretterjesztő társu-
lat rendezésében neves szakemberek előadásait hallgatják meg külön-
féle filmesztétikai és filmtörténeti témákról.

nemrég a megye járási székhelyein is felvetődött ilyen szak-
körök megszervezésének a gondolata. három helyen - gyulán, oros-
házában és mezőkovácsházán - már rendszeresen tartanak filmvetítés-
sel kísért előadásokat, s a mókép vállalattal tartott megbeszélés
alapján a járási művelődési osztályok békés megye minden járási
székhelyén megalakítják a filmbarátok köreit./mti/

..-

bb.14. új gépeket kap a soproni lakástextilgyár

vid/te/a/szf

1963.szeptember 5.

a lakástextil vállalat soproni gyárának kártoló üzemrésze
az év utolsó negyedében 50 százalékkal nagyobb termelékenysé-
gel dolgozik majd. a fonodai rekonstrukció során ugyanis
Lengyelországból háromrészes automata kártológép érkezett a
gyárba. üzembeállítása már folyamatban van. az új gép révén nem-
csak 50 százalékkal nő a termelékenység, hanem lényegesen ja-
vul a kártolt anyag minősége is. rövidesen két gyűrűsfonó gép
is érkezik a gyárba a lengyel népköztársaságból./mti/

..-

8.32/- szb
10.30

-8-

Rk

bb. 15. ,, guruló utgyár,, segíti az ajkai bányavidék utépitkező-
seit

vid/te/a/szf

1963.szeptember 5.

az ajkai iparmedence közuti forgalma egy év alatt meg-
kétszereződött. különösen a halimba környéki bauxitbányák
irányából erős a forgalom: tisztítás, hatalmas tehergép-
kocsikon éjjel-nappal szállítják az ércet az ajkai timföld-
gyárba. az erősen igénybevett uthálózatot most közel husz kilo-
méteres szakaszon felújítják, s hatméter szélességben aszfalttal
burkolják. az építkezést a hazai gyártmányú ,, guruló utgyár,,
segíti, amely a napokban érkezett ajkára és nyomban megkezdte
a munkát. az öt egységből álló berendezés teljesen automatikusan
működik, s óránként 25 tonna meleg aszfaltot készít. a kerekek-
re szerelt utépitő berendezés együtt halad az aszfaltelteri-
tő gépekkel.

az ,, utgyárral,, felére csökkentették a bányautak korszerű-
sítésének idejét./mti/

..-

bb.17. 500 pincében 80.000 hordó várja a tokajit

vid/j/a./ká

1963.szeptember 5.

tokajhegyalja világhírű szőlőkertjeiben ,, csendben,, érik
a szőlő, a szüretig nincs munka, a táblák között már csak a
kerülők és csőszök járnak. annál több a tennivaló a borházakban
és a borospincékben. tokajhegyalja nagyzemi gazdaságaiban, a tar-
cali, a tolcsvai és a hegyaljai borforgalmi vállalatnál több
mint 500 pincét hoznak rendbe és készítenek elő az idei bor táro-
lására. a legnagyobb pincészet a tokajhegyaljai borforgalmi
rendelkezik. 450 gyűjtő- és 12 érlelő-pincében tárolják a boro-
kat. a pinceágak összes hossza meghaladja a 60.000 métert, s
bennük 120.000 gönci hordót helyeztek el.

a tolcsvai állami gazdaság világhírű borait 32 pincében
érlelik. a gazdaságnak egyre több helyre van szüksége az
új telepítésű szőlőkben termelt bor kezeléséhez, s ezért 15 el-
hagyott, romosodó pincét állít helyre. ezekben újabb 15.000 hekto-
liter bort tudnak majd tárolni. tisztogatják a hordókat tokaj-
hegyalja legnagyobb tárolóhelyén, a tarcali állami gazdaság mádi
pincéjében is, amelynek hossza megközelíti a 3 kilométert. több
helyen a hegyközségek és szakcsoportok is közös pincészetekben
érlelik az idei termést, hogy nagy tömegű, egységes minőségű
bort nyerjenek.

hegyalján az idén összesen 80.000, nagyjából gönci és
szaradnyei hordót készítenek elő a borok tárolására./mti/

..-

8.35/gy
10.30

- 9 -

Rk

bb. 18. jól bevált az új eljárás a vasolvasztók koksz felhasználásának nagyarányú csökkentésére

vid/te/a/szf

1963. szeptember 5.

a miskolci tüzeléstechnikai kutató intézetben dr. péntek István tudományos osztályvezető irányításával hosszú ideig dolgoztak annak a világviszonylatban is napirenden levő kohász-problémának megoldásán: miként lehet a nyersvasgyártó nagyolvasztók fűtő-és redukáló anyagát, a hagyományosan használt és meg lehetőségen költségesen előállítható kokszot folyékony, illetve gáznemű szénhidrogénekkel, földgázzal, vagy olajjal gazdaságosan műszakilag kifogástalanul, nagyobb arányban helyettesíteni.

a szakkörök egyöntetű véleménye szerint a legalkalmasabbnak az látszott, ha a vasolvasztók fuvólevegőjének hőmérsékletét jelentősen növelik. erre azonban az eddig általános használt léghevítő berendezések szerkezete, tüzállóanyaga nem bizonyult alkalmasnak. a nagyobb hőhatás miatt ugyanis azok hamar elhasználódtak, tönkrementek volna. sikerült azonban a célnak megfelelő léghevítő konstrukciót kidolgozni, amely alkalmas a dustított fűtőanyagok üzemszerű eltüzelésére, illetve nagymennyiségben rendelkezésre álló olcsóbb földgáz nagyobb mérvű felhasználására, s következésképpen a kokszfogyasztás csökkentésére.

a Lenin kohászati művek 2-es számú kohójának egyik léghevítőjét nemrégiben az új konstrukció szerint építették át. a berendezés már egy hónapja rendszeresen működik. az új szerkezetű léghevítő a gyakorlatban nagyszerűen bevált. nemcsak a számítás szerinti tíz, hanem annál még nagyobb százalékkal csökkentette a kohó a kokszfogyasztását. az új módszer nagy előnye ezenkívül, hogy könnyűszerrel, gyorsan bevezethető, a ráfordított költség - gazdaságosságánál fogva - másfél-két hónap alatt megtérül. az új eljárást folyamatosan a többi diósgyőri kohónál, valamint az őszi nagyolvasztóknál is bevezetik, ami soktíz-ezer tonna import koksz behozatalától mentesíti majd évente a népgazdaságot.

a találmánynak is bejegyzett figyelemreméltó eljárás iránt, amelyre eddig már több mint tíz országban biztosítottak szabadalmi védeltséget, nagy érdeklődés nyilvánul meg külföldi szakkörökben is./mti/

-. -

9.09/- szb

-10-

10.30

PK

bb 16. tizenkét képzőművészeti, néprajzi és természettudományi kiállítás a csongrád megyei múzeumok programjában

vid/ fm/tné csm fm

1963. szeptember 5

a múzeumi hónap csongrád megyei előkészítő bizottsága összeállította a szegedi, a hódmezővásárhelyi, a szentesi, a csongrádi és a makói múzeumok októberi programját. az ünnepi eseménysorozatot október 1-én szegeden nyitják meg a Móra Ferenc múzeumban, ahol a nagybányai festőművészek alkotásaiból rendeznek tárlatot. a múzeumi hónap másik nagy képzőművészeti eseményére hódmezővásárhelyen október 6-án kerül sor, ahol tizedik alkalommal rendezik meg az őszi tárlatot. erre az országos kiállításra a képzőművészeti alap zsűrije 457 műből válogatta ki a most bemutatásra kerülő 103 festményt, 63 grafikát és 84 plasztikai munkát. az őszi tárlat megnyitóján ünnepélyesen adják majd át az ez évi tornyai-émlékplakettet.

összesen 12 képzőművészeti, néprajzi és természettudományi kiállítást rendeznek októberben a csongrád megyei múzeumok. a szegedi Móra Ferenc múzeum bemutatja aranykincsét, köztük azokat a hunkori ékszereket, amelyeket még az intézmény névadója talált meg a szegedkörnyéki ásatásoknál. hódmezővásárhely két termelőszövetkezetében a város képzőművészei kiállításon mutatják majd be azokat az alkotásokat, amelyeket zömmel a környék közös gazdaságaiban készítettek. érdekesnek ígérkeznek a tápéi és a szegvári néprajzi és helytörténeti kiállítások is.

a múzeumi hónapban neves művészettörténészek és múzeológusok mintegy 20 előadást tartanak csongrád megyében. szegeden és szentesen „ki mit tud”, vetélkedőkön döntenek majd el, hogy a fiatalok közül ki tud legtöbbet városáról és a helyi múzeumokról./mti/

-. -

bb 19. külföldi érdeklődés a martonvásári synalfa-Lucerna iránt

vid j csm ká

1963. szeptember 5.

az 1961-ben előzetes állami elismerést nyert martonvásári synalfa-Lucerna iránt élénk külföldi érdeklődés tapasztalható. legutóbb a német demokratikus köztársaság több állami gazdaságából érdeklődtek a vetőmag beszerzési lehetőségeiről. az elmúlt hetekben a német szövetségi köztársaság földművelésügyi minisztériuma és a bajor mezőgazdasági nemesítő intézet szakemberei tanulmányozták martonvásárott a lucernanemesítési munkát, s kifejezték azt a kívánságukat, hogy a fajta vetőmagjából az agroimpex útján nagyobb mennyiséget szeretnének lekötöni.

hazánkban az idén 4500 holdon szaporítják a synalfalucernát. a vetőmag aratása és cséplése mindenütt megindult./mti/

-. -

9.15/- szb

-11-

10.30

PK

bb 20. megyei művelődési ház szabolcsban

vid/fm/tné /csm fm

1963. szeptember 5.

a nyiregyházi józsef attila városi művelődési ház a jövőben mint megyei művelődési ház segíti elő szabolcs-szatmár megye kulturális életének fellendítését. legfőbb feladata hogy - más megyei szervekhez hasonlóan - elvi és gyakorlati segítséget nyújtson a járási és községi művelődési otthonok tevékenységéhez, kutassa és széleskörben elterjessze a népművelés jó módszereit, gondoskodik a népművelők, az öntevékeny művészeti csoportok vezetőinek szakmai továbbképzéséről. művészgyűjtései gyakran vendégszerepelnek majd a megye községeiben, ahol műsorokkal tanácsokkal látják el a helyi csoportokat. /mti/

--

bb 21. mesterséges fagykár - mínusz 10 fok a nyári melegben

vid j csm ká

1963. szeptember 5.

dr. szabolcs andrásné egyetemi adjunktus, a keszthelyi agrártudományi főiskola munkatársa mesterséges fagykárt idéz elő laboratóriumában. mínusz 10 fokos hidegben vizsgálja, hogy milyen módszerrel mutatható ki leggyorsabban a fagy okozta kártevés aránya, a növények hány százaléka hajt ki. eddig ugyanis a termelők csak májusban tudták meg biztosan, hogy az őszi vetésekben milyen a fagykár mértéke, ezért igen nagy volt a termés kiesés, mert a másodvetéssel már elkéstek.

dr. szabolcs andrásné új módszerével azonnal kimutatható a fagykár. a növényeket olyan vegyszerbe mártja, amely színváltozással azonnal jelzi, hogy életképes-e a növény. több egyed vizsgálata ^{korán} következtetni lehet az egész tábla állapotára. így azokon a helyeken, ahol nagy mértékű a fagykár, már márciusban elvégezhetik a szántást és a másodvetést. az új módszert üzemi kipróbálás után a tél végén adják át a gyakorlatnak. /mti/

--

bb 25. utazik a csemegezőlő - a pannónia kincse birja legjobban a szállítást

vid j szb ká

1963. szeptember 5.

a szőlészeti kutató intézet kecskeméti mathiász jános telepen az ujonnan nemesített csemegezőlő-fajtákat sokoldalúan vizsgálják. a fűrtszerkezet, iz, szín, s a bogyónagyság értékelése mellett szállítási próbának is kiteszik az új hibrideket. az értékesítésnél fontos szempont ugyanis, hogy a hosszabb ut vizsontagságai után is egészségesen, ropogósan kerüljön a fogyasztókhoz az áru. egyelőre hat fajta szállíthatóságáról gyűjtik az adatokat. pécs és kecskemét között több mint 600 kilométer hosszan, oda-vissza utazzatják a szőlőt. a visszaérkezett gyümölcsnél azután vizsgálják a rothadás, a töppedés és a szempérgés arányát. az eddigi megfigyelések szerint a pannónia kincse birja legjobban a szállítást. /mti/

--

9.32/- szb

-12-

bb.22. a bányászok emlékei a miskolci herman ottó muzeumban

vid/te/a/szf

1963. szeptember 5.

borsod megyében több mint 110 esztendeje a királdi bánya feltárásával kezdődött meg a szénbányászat. a miskolci herman ottó muzeum öt esztendeje megkezdte a borsodi bányászok emlékeinek összegyűjtését. a gyűjtőmunka során számos egykori bányászszerszámot, így többek között fejtőcsákányt, világításra használt olajjégős ,, pilácsot,, és a kezdetleges bányaműveléshez szükséges több szerszámot szereztek meg a gyűjteménybe.

a tárgyi emlékeknél sokkal gazdagabbak a bányászok módszereire és a bányászok munkásmozgalmi múltjára vonatkozó adatok. összegyűjtötték például az 1918-as ormosi békesztrájk adatait, a még élő bányászok elbeszélése alapján. munkaközösség dolgozta fel a ma is művelés alatt álló perencesi bánya régi viszonyait, az ottani bányászok életkörülményeit, kereseti lehetőségeit. számos dokumentum tanuskodik, hogy a borsodi bányászok hogyan kezdték meg a termelést a felszabadulás után. fényes dokumentációt állítottak össze a borsodi bányatelepek fejlődéséről, a bányászok megváltozott életéről is.

a szénbányászati vonatkozású anyag gyűjtését most kiterjesztik a vasércbányászok valamint a hegyalján működő ásványbányászok munkásmozgalmi dokumentumainak összegyűjtésére is. /mti/

--

bb. 23. együttműködés a bajnicei és a veszprémi állatkert között

vid/j/.a/ká

1963. szeptember 5.

a veszprémi állatkert és a csehszlovákiai bajnicei állatkert együttműködési szerződést kötött. a bajnicei állatkert hiuzt küld veszprémbe, amiért tuzokot és kormoránokat kap cserébe, a komárom-~~is~~ai vadásztársaság is segíti a veszprémi állatkertet: tavasszal minden sólyomfajtából küldenek két-két példányt. /mti/

--

9.38/- szb

-13-

PK

bb. 24. új műszer a radioaktív szennyezettség vizsgálatára

1/kf/kf/a/k1

1963. szeptember 5.

a radioaktív izotópok alkalmazása a gyógyászatban, az iparban, a kutatásban mindjobban terjed. mivel több helyen dolgoznak a veszélyes anyagokkal, szigorú ellenőrzéssel akadályozzák meg, hogy azokból a legparányibb mennyiség is kikerülhessen a laboratóriumok falai közül. az optikai és finomechanikai központi kutató laboratóriumban is ilyen célra készítettek új korszerű műszert.

az elektronikus műszer a különféle vegyi, orvosi stb. izotóp laboratóriumokban dolgozók ellenőrzésére, a kezek és a ruházat szennyezettségének gyors megállapítására szolgál. a készülék kimutatja a nyílásába helyezett kezek esetleges radioaktív szennyezettségét, külön jelzi a bal és külön a jobbkezén levő mennyiséget. ugynevezett tapogató szondák segítségével hasonlóan állapítják meg a ruházaton a radioaktív anyagok jelenlétét. egy-egy vizsgálat 5 másodperc alatt végezhető el, s az eredményt külön kiértékelés nélkül azonnal jelzi a műszer. érdekessége, hogy nagyobb mennyiségnél riasztócsengő is figyelmeztet a szennyezettségre.

az érzékeny, korszerű műszer egy-egy példányát debrecenben és az intézet izotóp osztályán próbálták ki jó eredménnyel. egy példány moszkvában a nemzetközi nukleáris műszerkiállítás is sikerrrel mutatkozott be. a laboratórium szakemberei most a műszer sorozatgyártására alkalmas mintapéldányát készítik elő. /mti/

--

bb. 27. szedik a híres szatmári szilvát

vid/j/a/ká

1963. szeptember 5.

a felső-tisza vidékén mintegy 50 kilométer hosszan elterülő híres szatmári szilvásokban megkezdtek a betakarítást. a közös gazdaságok és az egyéni termelők összesen mintegy 700 vagon érett gyümölcsöt raknak ládába, illetve kosarakba. az állami gazdaságok kertjeiben főként a szatmári kék fajtát termesztik, amely illata és muskotályos zamata miatt keresett külföldön. az ideiglenes gazdagnak modható és minőségileg kifogástalan termésből csaknem 170 vagonnal küldenek a szomszédos államokba.

/folyt.köv./
9.56/- szb

-14-

PK

bb. 27/ szedik..... folyt. /a

a termelősövetkezetek a 45-50 százalék cukrot tartalmazó penyigeli fajtából szednek bőséges termést. holdanként mintegy 60-70 mázsára becsülik a hozamot. ez annyit jelent, hogy körülbelül félezer vagon különleges szilva került a konzervgyárakba és a gyümölcsiparok főző üzemekbe. ebből a fajtából készül a világhíres szatmári szilvapálinka is. a vásárosnaményi feldolgozóüzem 200 vagon penyigeli szilva kifőzésére készült fel. /mti/

--

bb. 30. szeptember 15-ig „kisöprök”, a szuperfoszfát gyárakat - gyorsított akció a jövő évi jó gabonatermés megalapozásáért

1/cs/tr/a/ká

1963. szeptember 5.

a sokéves nagyüzemi tapasztalatok szerint a vetéssel egyidőben adagolt szuperfoszfát -műtrágya általában jó védelmet nyújt a kenyérgabonafélék megdőlése ellen, s egyben csökkenti az aratás előtti, vagy a betakarítás alatti szorulási veszélyt is. ezért a földművelésügyi minisztérium növénytermesztési főigazgatósága intézkedett, hogy az idén kereken 33.000 vagonnal több szuperfoszfátot juttassanak a termelőüzemeknek, mint a múlt évben. most a főgond a készletek gyors kiszállítása. a vasuti szállítások meggyorsításával máris elérték, hogy szeptember első napjaiban a második félévre tervezett mennyiségnek 50 százalékát átadták a felhasználó gazdaságoknak. ezt az arányt most szeptember 15-ig 60 százalékra akarják növelni. a folyamatos vasuti szállításokon kívül - az idén először - megszervezték a közvetlen gépkocsikon történő gyorsított szállítást: a peremartoni és a szolnoki szuperfoszfátgyárból máris többszáz tehergépkocsi hordja a műtrágyát a gazdaságokba. a tervek szerint szeptember 15-re mindkét gyárat „kisöprök”, a gépkocsis szállítóbrigádok, hogy a jövő évi kenyérnek való magja minél előbb, s tápanyag „utavalóval”, jól ellátva kerülhessen földbe. mti/

--

bb 36. az országos filharmónia bérleti hangversenyei vidéken - 38 vidéki városban 474 bérleti hangversenyt rendeznek

1 ol/tr szb fm

1963. szeptember 5.

az országos filharmónia elkészítette az 1963/64-es évad vidéki bérleti hangversenyeinek programját. előreláthatólag október közepén rendezik meg a vidéki városokban az első bérleti koncerteket.

/folyt.köv./

10.01/- szb

-15-

PK

bb. 36./ az országos.....1. folyt. /a

a filharmónia tájékoztatása szerint az elmúlt öt évben jelentősen fellendült a vidék zenei élete. míg 1958-ban még csak körülbelül 130 hangversenyt rendeztek, addig 1963 január 1-től december 31-ig 645 hangverseny rendezésére került, illetve került sor. vidéken is mind népszerűbb a bérleti rendszer. az 1962 szeptember 1-től 1963 június 1-ig tartó évadban 36 vidéki városban 470 alkalommal volt bérleti hangverseny, összesen mintegy 250 ezer hallgatóval. debrecen, győr, miskolc, pécs, szeged bérleti hangversenyein minden 100 hallgatóból 80, a többi városokban 70 bérlettulajdonos volt. az ifjúsági koncerteken 96 százalék a bérletesek aránya. az érdeklődést mutatja, hogy ózdon a 960 személyt befogadó művelődési házban 740 bérlettulajdonos hallgatta a hangversenyeket.

a tervek szerint az 1963-64-es évadban 38 vidéki városban 262 ,, felnőttségi ,, és 212 ,, ifjúsági ,, - összesen 474 - bérleti hangversenyt rendeznek. az idén tovább szélesítik az ifjúsági bérleti rendszert. baranyában újabb 4, szabolcsban további 6 helységben összesen 36 alkalommal lesznek bérleti előadások. nyolc-tíz városban külön hangverseny-tematikát dolgoztak ki az általános és a középiskolások egyetemi és főiskolai hallgatók részére.

neves zenekarok, kiváló hazai és külföldi művészek közreműködésével, változatos programmal biztosítják a bérleti hangversenyek magas színvonalát. a bérleti előadásokon fellép például az állami hangversenyzenekar, a budapesti és a debreceni máv szimfonikusok, a belügyminisztérium, a postás szakszervezet szimfonikus zenekara, a magyar kamarazenekar. szerepel továbbá a magyar és a budapesti fuvósötös, a tátrai és a weiner vonósnégyes. a hangversenyeken erdélyi miklós, koródy andrás, komor vilmos, lehel györgy, lukács ervin és több más neves magyar karmester vezényel.

ismert szólolisták lépnek fel a bérleti előadásokon, többek között katona ágnes, bácher mihály, gabos gábor, miklós györgy zongoraművészek, kovács dénes és kocsis albert hegedűművész, lukács páál brácsa - , banda ede csellóművész.

/folyt.köv./

10.19/- szb

-16-

KK

:bb. 36./ az országos.....2. folyt. /a

a hangversenyeken vendégszerepelnek majd a szeptember végén sorra kerülő budapesti nemzetközi zenei versenyek nyertesei is. a verseny-győzteseken kívül számos külföldi művész is fellép a bérleti koncerteken, - igor bezrodnij, szovjet hegedűművész, dino ciani olasz zongoraművész, ernster dezső amerikai énekművész, lamberto gardelli olasz karmester. októberben pécsen a parrenin francia vonósnégyes, gyöngyösön a pro arte antiqua cseh vonósnégyes, debrecenben pedig a varsói énekkar és a zág-rábi kamarazenekar szerepel.

a koncertek műsorát klasszikus mesterek alkotásaiból, továbbá külföldi szerzők műveiből állítják össze. többek között beethoven 4. szimfóniája, mozart requiemje és prágai szimfóniája, honcger: dávid király című műve, szostakovics 1. szimfóniája, bartók : cantata profana, viski: enigma című műve, farkas ferenc, kadosa páál szvitjei szerepelnek a műsoron./mti/

--

bb 26. ,, honfoglaló ,, cigányok

vid/fm/lk csm fm

1963.szeptember 5.

a somogy megyei cigánytelepülésekről mind több család költözik új, egészséges, otthonba. az új ,, honfoglalók ,, deli jánosnak, a somogy megyei köjjál főmérnökének segítségével olcsón, 25.000 forintból építhetnek maguknak korszerű, egészséges lakást. a szoba-konyhás, kamrával és előtérrel ellátott ház tervrajzához a somogyi cigánylakosság teljesen ingyen hozzá juthat, sőt a köjjál dolgozói azt is vállalták, hogy a hivatali ügyekben járattalanok helyett elintézik a házépítés teljes adminisztratív és hivatalos részét, és segítenek olcsó építkezési anyagokat, bontásból fennmaradt téglát és faanyagot szerezni. az első házak rövidesen elkészülnek, s az ősz elején újabb kilenc balatonberényi, és zselicszentpáli cigánycsalád mond búcsút a telepnek, s költözik be a faluba, saját házába. az ősszel a tervek szerint újabb 50 lakóház építéséhez fognak hozzá szavicán. / mti/

--

10.25/- szb

-17-

KK

bb 28. az 1945-ös földosztásra vonatkozó 1500 érdekes iratot gyűjtötték össze a délföldi levéltárakból

vid/fm/lk csm fm

1963. szeptember 5.

gyula, kecskemét és még körülbelül tíz délföldi város levéltárából az 1945-ös földosztásra vonatkozó 1500 érdekes iratot gyűjtött össze szabó ferenc, a szegedi levéltár munkatársa. a legértékesebbeket a tervek szerint könyvalakban is megjelentetik hazánk felszabadulásának 20. évfordulójára. /mti/

..-

bb 29. baromfifeldolgozó gépsorok gyártását kezdi meg a budapesti mezőgazdasági gépgyár

i sl/lk csm ki

1963. szeptember 5.

a budapesti mezőgazdasági gépgyár néhány héten belül egész gépsorok gyártását kezdi meg, amelyek szinte teljesen automatizálják a baromfifeldolgozást. egy-egy gépsorhoz 12-15 gép tartozik s mire a csirke vagy a víziszárnyas a mozgó szállítópályán, a kopasztó, perzselő, daraboló és a mosógépek sorozatának végére ér, akár azonnal meg is lehet sütni. a sorba még olyan gépet is beiktatnak, amely a lekopasztott tollat gondosan kiszáritja.

bár a gyártás még csak ezután kezdődik meg, a szovjetunió máris lekötötte az első 29 gépsort. a gyár felkészült, hogy további rendeléseknek is rövid idő alatt eleget tudjon tenni. /mti/

..-

bb 31. 3800 éves agyagszobrocska a nagyárpádi leletek között

vid /fm/lk csm fm

1963. szeptember 5.

a pécsi janus pannonius muzeum 3800 éves lakótelepet tárt fel nagyárpád határában. hét földbeásott ház maradványát találták meg a korra jellemző kerámia és csonteszközökkel.

a legérdekesebb lelet egy nyolc centiméteres primitíven kidolgozott, nőalakot ábrázoló agyag szobrocska. /mti/

..-

10.30/- szb

-18-

12.20

PKA

bb 32. szeptember 8-án nyílik meg a szombathelyi 1seum

vid/fm/tné csm fm

1963. szeptember 5.

több évi munka után befejezték a szombathelyi 1seum tudományos feltárását és helyreállítását. a szeptember 8-1 megnyitó ünnepség alkalmából mozart: varázsfuvola című operáját adja elő szombathelyen a budapesti állami operaház. az előadást az 1seumban rendezik, ahol a színpadot az isis-kapu, a lépcsők, valamint az oltárkö képezi. / mti/

..-

bb 33. honvédek építik fel egy idős asszony házát

vid/fm/tné csm fm

1963. szeptember 5.

a somogy megyei tabi járás egyik kis községében, torvajon a vihar lakhatatlanná tette tilk péterné házát. az idős, beteg asszonynak katonafia bajtársai siettek segítségére. lebontották a romos épületet, s külön munkával szereztek pénzt a többi építőanyagra. az új otthont a tervek szerint szeptember 29-én, a fegyveres erők napján adják át a boldog tulajdonosnak. / mti/

..-

bb 34. az uttörők nyári mérlege: 180.000-ren a táborokban, 116.000-ren az üdülőkben

i di/hné csm zs

1963. szeptember 5.

az uttörők most elkészült nyári mérlege arról tanuskodik, hogy a legifjabb diákok kellemes emlékekkel kezdhették az új tanévet. a felnőttek, - a pedagógusok, a szakszervezetek, vállalatok, üzemek - jóvoltából szinte tökéletes volt szünidei kikapcsolódásuk: a környezetváltozás élményét mindenütt gazdag és változatos program, jó szórakozás tette teljessé.

/ folyt.köv./

10.38/- szb

-19-

PKA

bb 34. az uttörők nyári 1.folyt./csm

a nyári hónapokban csaknem kétezer tábort ütöttek az ország legszebb vidékein, a Balatonnál, a Mátrában, a Bükkben, a Duna-kanyarban, és másutt s ezekben 180.000 uttörő kapott helyet. tanáraik, ifjú vezetők felügyeletével kirándulások sorozatán vettek részt, sok uttörő csapat pedig külön vándortábort szervezett, hogy tagjai minél több új tájjal, környékkel ismerkedjenek meg.

az elmúlt évekhez hasonlóan sok általános iskolást láttak vendégül a szakszervezetek, a minisztériumok, a gyárak, üzemek, vállalatok, hivatalok üdülőiben is. itt 116.000 15 éven aluli fiú és lány pihente ki a vizsgák fáradalmait, s gyűjtött erőt az új feladatokra.

jól érezték magukat az otthon maradók, azok az uttörők is akik nem kerültek be az országjárók 300.000-res seregébe. a nyár nagy részében nyitva tartottak az uttörő házak, s nagyüzemet bonyolították le a szakkörök összejöveteleiken és az iskolai kirándulásokon, valamint a napközis táborokban száz-~~ezreket~~ gondoskodtak kellemes időtöltésről, jó szórakozásról

az uttörők legjobbjai - természetesen csak kisebb létszámú csoportok - külföldi élményekkel gazdagíthatták nyári programjukat. a Szovjetunióban, Csehszlovákiában, Lengyelországban, a német demokratikus köztársaságban, Romániában és Bulgáriában jártak, s kötöttek új barátságot külföldi pajtásaikkal.
/mti/

..

bb 35. eddig csaknem egymillió tonna követ és kavicsot szállítottak vasárnap

1 sb/sze csm k1

1963. szeptember 5.

a kő- és kavicsiparnak az idén a szállítás a legnagyobb gondja. vagonhiány nehezíti a termelés növelését és a téli adósság pótlását. ezért az iparágban 13 jól gépesített nagyüzem dolgozói vállalták, hogy ünnepnapokon is fogadják és megrakják a vasúti szerelvényeket. így március óta minden vasárnapon és munkaszüneti napon dolgozott az iparág. átlagosan 36.000 tonna anyagot raktak vagonba, s voltak bányák, amelyeknek munkásai havonta három vasárnapot töltöttek rakodással. nem tartottak szünetet május 1-én és 2-án, húsvét két napján és az alkotmány ünnepén sem. az iparág bányái máris egy hónappal „meghosszabbították” az 1963-as munkaévet, mert eddig összesen 27 ünnepnapon dolgoztak. áldozatos vasárnapi munkájuk eredményeként eddig csaknem egymillió tonna követ és kavicsot szállítottak az építkezéseknek.

/folyt. köv./

10.45/- szb

-20-

bb 35. /eddig csaknem... 1. folyt. / csm

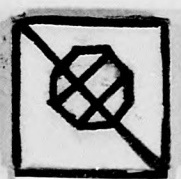
a krónikus vagonhiány miatt azonban még az ünnepnapok ellenére sem sikerült csökkenteni a téli kő adósságot, sőt szeptemberig a korábbi 600 ezerről 700 ezer tonnára nőtt a tartozás. ezért az iparág már többszáz ezer tonnányi követ kérés új megrendelést nem tudott vállalni. a közlekedés- és postaügyi minisztérium 1/8-as forgalmi és kereskedelmi szakosztályának nyilatkozata szerint szeptemberben az igényelt 850.000 helyett csupán 600.000 tonna kő elszállításához tud adni vagon a MÁV: ezért csak a legfontosabb ut- és vasutépítkezések megrendeléseit tudják majd teljesíteni, de minden erőt összpontosítanak arra, hogy ne legyen fennakadás a kohászat, valamint a cukorgyártás készlet-ellátásában és az építkezések kavicsmegrendeléseinek kielégítésében. a kőbányák tárolóhelyein jelenleg csaknem 700.000 tonna anyag vár a szállításra, s a rakodóhelyek zsúfoltsága már a termelést is akadályozza. így úszabányát csak a MÁV gyors segítsége mentette meg a termelés leállításától. hasonló támogatásra lenne szüksége még sok bányának, hogy a vagonhiány miatt keletkező újabb adósságok helyett most már megkezdhesék a tartozás törlesztését is. csupán az utépítkezéseknél mintegy harmincezer dolgozó munkája mulik a rendszeres kőszállításon. a kőbányászok ezért új intézkedéssel segítik a szállítást. átcsoportosítják a gépeket és így csaknem kétszerannyi bányánál szervezik meg a vasárnapi vagonrakodást, mint az előző hónapokban. ehhez azonban arra lenne szükség, hogy a korábbinál 400-500 vagonnal több kocsit adjon vasárnaponként a MÁV./ mti/

..

10.55/- szb

-21-

Handwritten signature

Handwritten signature

bb 37. utolsóelőtti turnusváltás a balatoni üdülőkben

vid te csm szf

1963. szeptember 5.

csütörtök reggel ismét megélné a balaton a vasúti személyforgalom: az utolsóelőtti nyári turnusváltás alkalmával csaknem tizenötezer beutalt érkezett a szakszervezeti és a vállalati üdülőkbe.

a szeptember elejei kellemes verőfényes időjárás kedvez a vendégeknek. a strandok nem néptelenedtek el. Legtöbben ugyan csupán napfürdőznek, az edzettebbek azonban a nyárvégi balatonvizet is „megkóstolják”, az üdülőházak művelődési felelősei sürített kirándulóprogrammal, műsoros estékkel és társasjátékokkal gondoskodnak a beutaltak szórakoztatásáról. szinte minden nagyobb üdülőtelepről naponta intidának autóbuszokat hévizre és a balatonfelvidékre. legnagyobb a forgalma héviznek, a több mint kétezer beutalt és a megkezdéshez köztött kirándulóforgalom majdnem fődényi élénkséget idéz elő ezen az üdülőhelyen. /mti/

-. -

bb 38. kalauznélküli autóbuszok győrt

vid te csm szf

1963. szeptember 5.

kalauznélküli autóbuszok közlekednek a jövő hétfőtől kezdve győrt. az egységesen 1 forintban megállapított viteldíjat a felszállásra kijelölt első ajtónál elhelyezett perselybe dobják az utasok. a bérletjegyeket az autóbusz vezetőjének kell felmutatni. /mti/

-. -

bb 42. kaján tiber grafikusművész

i fm csm fm

1963. szeptember 5.

díjat nyert az olaszországi torentinoban megrendezett karikaturista-biennálén. /mti/

-. -

12.58/- szb

-22-

13.12

KKA

bb 43. pénteken kisterenyén sorsolják a lottót

i kf/kf csm vg

1963. szeptember 5.

a Lottó 36. heti nyerőszámainak a sorsolását szeptember 6-án, pénteken délelőtt 10 órai kezdettel kisterenyén, a népkertben rendezti a sportfogadási és Lottó igazgatóság.

-. -

bb 39. november helyett már októberben megkezdődhet a tanítás a salgótarjáni új iparitanuló iskolában

vid te csm szf

1963. szeptember 5.

ezerkétszáz iparitanuló részére új iparitanuló intézet építését kezdték meg tavaly augusztusban salgótarjánban. a munkaügyi minisztérium, a kohó- és gépipari-, az építésügyi-, és a nehézipari minisztérium egy-egy millió forintos hozzájárulásával korszerű, kétfelületes új intézetet épített a salgótarjáni acélárugyár szomszédságában. a nyolc tantermes, tornateremmel ellátott, a legkorszerűbb oktatási igényeket is kielégítő, jól felszerelt intézmény összesen hatmilliós beruházási költségének felét a munkaügyi minisztérium fedezi.

az új iskolában a terv szerint novemberben akarták megkezdni a tanítást. a nógrád megyei építőipari vállalat dolgozói azonban bejelentették, hogy pótolták a téli elmaradást és az új iskolában egy hónappal előbb már október közepén elkezdődhet az oktatás. az építők jelenleg a belső munkálatokat végzik, s hamarosan hozzálátnak az épület külső vakolásához. a napokban kezdik meg a központi fűtés távvezetékekének szerelését is. az iskolát a szomszédos acélárugyárból fűtik és melegvízzel is ellátják, távvezetéken. /mti/

-. -

bb 41. halálos közlekedési baleset gádoros községben

i vid/fm csm fm

1963. szeptember 5.

szeptember 4-én este gádoros községben takács sándor helybéli lakos erősen ittas állapotban vezette motorkerékpárját, s belerohant egy kivilágítatlan lovaskocsiba. a motorkerékpár vezetője sérülésébe belehalt, pótotusa azonban - aki szintén részeg volt - egyáltalán nem sérült meg. takács sándor fogatos ellen eljárást indítottak. /mti/

-. -

13.14/- szb

-23-

KKA

bb 40. új gyár épült a régi helyén - befejeződött az ajkai üvegyár rekonstrukciója

vid te csm szf

1963. szeptember 5.

a mind az öt világrészbe exportáló ajkai üvegyárban befejeződött a két és fél évvel ezelőtt megkezdett bővítés, felújítás. az üzem 60-80 éves régi épületeit lebontották, helyükre újakat emeltek. egyetlen régi épület sem maradt a telepen. a dolgozók kivétel nélkül tágas, levegős, jól világított csarnokokba költöztek át. negyvenötmillió forint költséggel új finomcsiszoldót építettek. a művészi disztárgyak és kelyhek itt kapják meg végleges formájukat, itt karcolják az üvegfelületére a leheletfinom mintákat. korszerűen felszerelt korongcsiszoldót is átadtak rendeltetésének, ugyancsak egészséges csarnokot kaptak a csomagoló dolgozói.

a rekonstrukció eredményeként a régi kemence helyett három, egyenként 18 négyzetméteres, úgynevezett kádkemence adja az üvegarut. a három műszakban termelő berendezéseket 74 brigád szolgálja ki.

a rekonstrukció lehetőséget ad arra, hogy tovább növeljék a gyár exportját. különösen a nyugati országokba irányuló export lendült fel jelentősen./mti/

--

bb 44. megkezdődött a rizs aratása csongrádban

vid j csm ká

1963. szeptember 5.

csongrád megye termelőszövetkezeteiben és állami gazdaságaiban három héttel ezelőtt kezdték meg a rizsföldek lecsapolását és a szentesi népszabadság tsz területén már hozzá is láttak az aratáshoz. ebben a közös gazdaságban, ahol 1600 holdon vetették a vízi gabonát, alaposan felkészültek a most következő nagy munkára: 500 ember arat a lecsapolt földeken. egyelőre kézzel vágják a növényt, de - amint annyira felszárad a talaj, hogy elbírja a gépeket - kombájnok és aratógépek is segítenek. 1200 holdon rövid tenyészidejű dubovszki-fajtát, a többin nagyszemű dunghan-shalit termesztenek. átlagosan 16-18 mázsás eredménnyel számolnak, de vannak olyan táblák is, amelyek megadják a 25-30 mázsát holdanként./mti/

--

13.40/- szb

-24-

KK

bb. 47. időjárásjelentés

sze/a/cz

1963. szeptember 5.

a meteorológiai intézet jelenti 1963. szeptember 5-én, csütörtökön:

esők, zivatarok

a róma-szeged-kijev-leningrád vonaltól keletre továbbra is meleg az idő és kevés az eső. ezeken a területeken tegnap a hőmérséklet legmagasabb értékei elérték a 28-32 fokot. ettől nyugatra hűvös idő uralkodik sokfelé esik az eső és helyenként zivatarok keletkeznek. hazánkban tegnap felhőátvonulások voltak. néhány helyen esett az eső. az északkeleti megyékben zivatarok is keletkeztek és itt az eső mennyisége elérte a 8-10, sőt csengeren a 19 millimétert. napközben a hőmérséklet ország-szerte 24-29 fokig emelkedett. ma a hajnali lenyúlásban elég nagy eltérések mutatkoztak. az északi hegyvidék egyes helyein 11-12 fokig hűlt le a levegő, máshol viszont hajnalban sem mértek 17-18 foknál alacsonyabb hőmérsékletet. ma délelőtt a nyugati megyékből kisebb esőket jelentettek.

budapesten szerdán a hőmérséklet napi középértéke 21.1 fok volt, a sokévi átlagnál 2.2 fokkal magasabb. ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 24 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 759 milliméter, mérsékeltén süllyedő irányzatú. a balaton vizének hőmérséklete síófokon 22 fok.

várható időjárás péntek esti: ma és az éjszaka folyamán túlnyomóan borult idő, főleg az ország nyugati és középső részein esővel, zivatarokkal. holnap átmenetileg felszakadozó felhőzet és kevesebb eső. élénk, holnap a dunántulon megerősödő és északnyugatra forduló szél. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 14-17, legmagasabb nappali hőmérséklet holnap keleten 24-28, nyugaton 20-23 fok között.

a duna vízállása budapestnél 340 centiméter./mti/

--

bb 45. halálos közlekedési baleset somogyban

vid/fm/tné csm fm

1963. szeptember 5.

csütörtökre virradó éjszaka a somogy megyei ádánd és síójut közötti bekötő útvonalon egy sorompón kívüli vasuti átjárónál bakos ferenc síójuti lakos motorkerékpárjával nekirohant az arra haladó tehervonatnak. póttutasként szállított hűgá, bakos magdolna a helyszínen meghalt. bakos ferenc ellen vizsgálatot indítottak./mti/

--

13.58/- szb

-25-

bb 46. megjött a nemesített boggyiszlói és a cecei zöldpaprika
i n.j./hné csm ká
1963. szeptember 5.

a nagyvásártelepre csütörtökön 88 vagon és 193 teher-
gépkocsi áru érkezett. a vagonszállítmányok így oszlottak
meg: 11 vagon étkezési burgonya, négy vagon vöröshagyma, két
vagon fejeskáposzta, 10 vagon vöröskáposzta, öt vagon para-
dicsom, hét vagon zöldpaprika, két vagon főzőtök, egy vagon
mák, 13 vagon görögdinnye, 11 vagon szilva, hat vagon szőlő,
négy vagon citrom, öt vagon tojás és két vagon vágott baromfi.

piacra került a kertészeti kutató intézet által nemesített
boggyiszlói és a cecei világos, sárgászöld nyers fogyasztásra és
konzerválásra egyaránt alkalmas paprika. a földművelésszövetkezetek
budapesti értékesítő vállalata különként 1.20 forintért hozta
forgalomba. nagymennyiségű őszibarack érkezett az alföldről, az
osztályozott árut különként 2.20-10.80 forintért árusították.
/mti/

--

bb 49. nemzetközi tudományos ülészak a miskolci nehézipari
műszaki egyetemen

vid te csm szf

1963. szeptember 5.

a miskolci nehézipari műszaki egyetem gépészmérnöki
karának rendezésében csütörtökön délelőtti nemzetközi tudományos
ülésszak kezdődött az egyetemen, a mechanizmusok és hajtóművek
témakörben. a miskolci egyetemen 1960-óta ezuttal harmadizben
tartják meg az ipari fejlődés szempontjából nagyjelentőségű
tárgykörben a hazai és külföldi neves szakemberek összejövete-
lét. a mostani kétnapos ülésen szovjet, német, lengyel és magyar
tudósok számolnak be legújabb kutatási eredményeikről.

az ülésen részt vesznek a borsod megyei ipari üzemek szak-
emberei is. a mintegy száz részvevő jelenlétében megnyitott
ülésszak előadásainak, illetve az azzal kapcsolatban elhangzott
felszólalásoknak az anyagát később közreadják a nehézipari mű-
szaki egyetem közleményeiben. /mti/

--

14.05/- szb

-26-

bb 48. felavatták fegyveres erőink új tisztjeit

t vt/te csm zs

1963. szeptember 5.

fegyveres erőink új tisztjeit csütörtökön az egyesített
tisztiskolában avatták fel. az ünnepségen megjelent pap jános
belügyminiszter, borbándi jános vezérőrnagy, honvédelmi miniszter-
helyettes, a magyar néphadsereg politikai főcsoportfőnöke, körösi
györgy rendőr vezérőrnagy, belügyminiszterhelyettes, az országos
rendőrfőkapitányság vezetője és papp árpád, a munkásőrség orszá-
gos parancsnoka. ott voltak az avatáson a 9. kerületi pártbizottság,
a tanács és a tömegszervezetek képviselői, gyárak, üzemek, intéz-
mények küldöttei és az új tisztek szülei, hozzátartozói is.

a himnusz hangjai után pesti endre, vezérőrnagy, az egyesített
tisztiskola parancsnoka mondott beszédet. szavaira az újonnan
avatott tisztek nevében kovári istván hadnagy válaszolt. az
internacionálé hangjai után az ünnepség az új tisztek egységei-
nek diszmenetével ért véget.

az iskola parancsnoksága az új tisztek és az avatási ünnep-
ségen részt vett vendégek tiszteletére diszmenetet adott,
amelyen pap jános belügyminiszter, borbándi jános honvédelmi
miniszterhelyettes, gáspár károly alezredes, az egyesített tiszt-
iskola parancsnokának politikai helyettese, és a szovjet had-
sereg képviselőjében n.a. komarov alezredes mondott pohár-
köszöntőt. /mti/

--

bb 50. ünnepélyes tanévnyitó a nyíregyházi tanítóképző
intézetben

vid/fm/tné csm fm

1963. szeptember 5.

csütörtökön tartotta ötödik tanévnyitó ünnepségét
a nyíregyházi tanítóképző intézet, amelyben az idén összesen
184 fiatal készül a pedagóguspályára. az első osztályban
70-en kezdik meg a tanulást. a hallgatók közül többen kap-
nak társadalmi tanulmányi ösztöndíjat. /mti/

--

bb 51. dobi istván fogadta hazánk első marokkói nagykövetét

gk csm zs

1963. szeptember 5.

dobi istván, az elnöki tanács elnöke csütörtökön fo-
gadta gyáros lászlót, hazánk első marokkói rendkívüli és
meghatalmazott nagykövetét, aki a közeljövőben utazik állo-
máshelyére. /mti/

-- :

14.35/- szb

-27-

/RR.

bb 52. országos karszthidrológiai tanácskozás tatabányán

vid sze csm szf

1963. szeptember 5.

a bányászati kutató intézet és a tatabányai szénbányászati tröszt rendezésében csütörtökön három napos országos karszthidrológiai tanácskozás kezdődött a tatabányai zsdanov bányász művelődési házban.

a tanácskozást, amelyen mintegy háromszázan vesznek részt, garamvölgyi jános, a nehézipari minisztérium főosztályvezetője nyitotta meg. a többi között elmondotta, hogy a karszt vízveszély miatt hazánk ásványi kincseinek jelentős részét már nem lehet az eddigi módszerekkel kitermelni. ujabban ugynevezett aktív vízvédellel, a vízszint mesterséges süllyesztésével előzik meg a vízbetöréseket. ezzel elkerülhetik az esetleges katasztrófákat, eddig érintetlen szén, bauxit-mezőket szabadíthatnak fel és a bányászok jobb körülmények között száraz munkahelyeken dolgozhatnak. az aktív vízvédelmi módszer kidolgozásában és alkalmazásában, különösen a tatabányai és a dorogi szénmedencékben járnak az élen.

dr. ajtay zoltán, a műszaki tudományok kandidátusa a többi között elmondotta, hogy a vízveszély elleni védekezési módszerek fejlesztésében példamutató együttműködés alakult ki a bányászati kutató intézet, a különböző vállalatok, egyetemek és trösztök között. különösen az elmúlt évben voltak eredményesek a közös kutatásaik.

a háromnapos tanácskozáson 19 szakelőadás hangzik el. ismertetik azokat az új módszereket, tanulmányokat, amelyek közelebb vitték a bányászokat a vízveszély leküzdéséhez és megvitatják az új kutatási programokat, elképzeléseket./mti/

--

bb 54. végetért a felsőfoku technikumok igazgatók körmenői tanácskozása

vid-fm/tné csm fm

1963. szeptember 5.

a felsőfoku technikumok igazgatóinak körmenői tanácskozása csütörtökön folytatta munkáját. tóth istván, a művelődésügyi minisztérium felsőfoku technikumok osztályának vezetője tartott tájékoztatót a soron következő szervezési, tanulmányi és egyéb oktatási feladatokról. befejezésül molnár jános művelődésügyi miniszterhelyettes válaszolt az igazgatók kérdéseire./mti./

--

15.22/n

-28-

bb 53. nagy sikerrel szerepelt finnországban a debreceni járműjavító vállalat népi táncegyüttese

vid/fm/tné csm fm

1963 - szeptember 5.

körülbelül kéthetes külföldi utjáról csütörtökön visszaérkezett debrecenbe a debreceni járműjavító vállalat népi táncegyüttese. a zömmel üzemi dolgozókból, fizikai munkásokból álló öntevékeny együttes finnországban vendégszerepelt. a finn vasutas szakszervezet meghívására először helsinki, majd több más finn városban léptek fel nagy sikerrel. a harminctagu együttes főként tiszántuli táncokat adott elő az ezer tó országában, öt alkalommal léptek fel és szereplésükről elismerően írtak a finn lapok is. a debreceni együttes finnországi szereplését viszonzva a jövő évben finn szakszervezeti művészegyüttes látogat majd hazánkba./mti/

--

bb 55. évadnyitó társulati ülés az egri gárdonyi géza színházban

vid/fm/tné csm fm

1963. szeptember 5.

az egri gárdonyi géza színház csütörtökön tartotta évadnyitó társulati ülését. szöllösi gyula igazgató ismertette az új évad programját. bejelentette, hogy az idei évadban elkészült a korszerűsített egri színház épület és február végén már ott tarthatják az előadásokat. addig a trinitárius utcai ideiglenes épületben működnek. az évadot tájékoztatókkal kezdik. az idén első alkalommal proszlori községben mutatkoznak be dékány-baróti-vaszy: dankó pista című darabjával.

az egri színház együttese nyolc fővel növekedett az idei évadban, a színház új főrendezője gilicz mátyás ./mti/

--

15.40/n

-29-

le

bb.56. bemutatták a szövetkezeti divatszalonok és az okisz-labor őszi-téli divatmodelljeit

t tó/ gg n.vg

1963. szeptember 5.

a szövetkezeti divatszalonok és a kisipari szövetkezetek tervező laboratóriuma - az okisz-labor - csütörtökön a gellért szálló gobelin termében mutatták be a sajtó képviselőinek őszi-téli női és férfi divat ruhamodelljeiket. a szövetkezetek ruhái a legkényesebb extra igényeknek is megfelelnek. sajátos vonalakkal mégis beleilleszkednek az általános divatirányba.

szeptember 7-11 között nagyközönségnek is rendeznek divatbemutatókat a gellért szállóban. /mti/

..

bb.57. anyagvizsgáló és emissziós szinképelemző vándorgyűlés székesfehérvárott

vid/te n szf

1963. szeptember 5.

székesfehérvárott a megyei művelődési ház nagytermében csütörtökön délelőtt megkezdődött a gépipari tudományos egyesület rendezésében a 2. anyagvizsgáló és a 6. magyar emissziós szinképelemző vándorgyűlés.

a háromnapos tanácskozást papp istván, a székesfehérvári villamossági-, televízió- és rádiókészülék gyárának vezérigazgatója, a műszaki és természettudományi egyesületek szövetsége székesfehérvári intézőbizottságának elnöke nyitotta meg, több mint háromszáz tudós, mérnök és gazdasági vezető jelenlétében. megnyitójában utalt arra, hogy az anyagvizsgálat eddigi hagyományos módszerei a mai rohamos technikai fejlődés idején már nem sokáig lesznek használhatók, ezért a gazdasági vezetőknek, kutatóknak és mérnököknek kötelességük, hogy ezen a területen is előrelépjenek. ezt a célt szolgálja a mostani tudományos tanácskozás, ezután dr. gillemot lászló, kossuth-díjas egyetemi tanár, a gépipari tudományos egyesület anyagvizsgáló szakosztályának elnöke tartotta meg előadását. az anyagvizsgálat néhány újabb fejlődési iránya címmel. kifejtette, hogy a klasszikus anyagvizsgálat többnyire csak összegyűjtött tapasztalatokon nyugodott, különösebb fizikai meg-alapozottság nélkül. a modern anyagvizsgálat elsősorban a korszerű fizikára épül és lehetővé teszi a szerkezeti anyagok jobb ki-használását, a gyártási folyamatok pontosabb leírását.

a háromnapos tanácskozáson két szekcióban 25 előadás hangzik el, amelyeket megvitatnak. /mti/

fe

15.57/n

30

bb 58. finn gyümölcsnagykereskedők érkeztek budapestre

t sl/sze/m/vg

1963. szeptember 5.

csütörtökön délután különrepülőgéppel budapestre érkezett 30 finn gyümölcsnagykereskedő, köztük ilmar sari, a finn tuku-kauppojen oy gyümölcsimport-cég igazgatója. a vendégek körül-belül egy hetet töltenek hazánkban, megismerkednek az ország nevezetességeivel és megszemlélik nagyobb gyümölcsöseinket. a többi között felkeresik a nyiregyházi almáskerteket, a balatonboglári szőlő- ősziбарack és szilvatelepitéseket. ilmar sari igazgató üzleti ügyek megtárgyalására is felhasználja magyarországi látogatását. /mti/

..

bb 59. ezerkétszáz munkacsapat versenyez a szocialista brigád címért a borsodi vasipari üzemekben

vid/te/m/szf

1963. szeptember 5.

a borsod megyei vasipari üzemek szocialista brigádjainak küldöttei, termelési felelősei, munkaversenyintézői csütörtökön tartották miskolcon immár hagyományos évenkénti tanácskozásukat, a szot képviselőinek részvételével.

az összejövetel több mint száz részvevőjének stricz jános, a vasas szakszervezet borsod megyei titkára számolt be a szocialista címért indított verseny jelenlegi helyzetéről, a mozgalom eredményeiről, a soronlevő feladatokról. elmondotta többek között, hogy az igényes és a mind tartalmasabb versenyforma egyre népszerűbb a megye üzeimeiben és erőteljesen fejlődik. ma már borsod vasipari üzeimeiben 1.200 munkacsapat több mint 14.000 dolgozója versenyez a szocialista címért, nagyobb részük sikeresen. eddig 700 munkacsoport egyszer vagy többször már megszerezte a kitüntető címet.

a beszámolót élénk vita követte. a felszólalók ismertették eredményeiket, munkamódszereiket, tapasztalataikat, rámutattak a megszüntetendő fogyatékoságokra és a mozgalom fejlesztésének újabb lehetőségeire. /mti/

..

16.45 rj

- 31 -

fe

bb 60. dr. oltványi imre bajai származású művészeti író

k sze/m/fm

1963. szeptember 5.

munkásságáról emlékkiállítás nyílik szeptember 8-án, vasárnap délelőtt a bajai türr István muzeumban. a kiállítás bemutatja azt a képzőművészeti gyűjteményt is, amelyet oltványi Imre a bajai múzeumnak adományozott. az emlékkiállítást dr. ortutay Gyula akadémikus, a hazafias népfront országos tanácsának főtitkára nyitja meg. /mti/

...-

bb 65. a csepel művek öt gyáregységében csütörtökön megalakult az új üzemi tanács

1 sl/tr vm vg

1963. szeptember 5.

a csepel vas-és fémművek 648 műhelyében az elmúlt három hétben termelési értekezletet tartottak, amelyeken az új üzemi tanácsokat is megválasztották. a nyári szabadságolások ellenére a dolgozóknak mintegy 70 százaléka vett részt a tanácskozásokon, s élénkviták kíséretében választották ki az üzemi tanácsstagságra legalkalmasabb dolgozókat. ahol a jelölttel nem voltak megelégedve, például a durvahengermű, az erőmű, a motorkerékpárgyár egyes részlegeiben, ott a jelölt helyett más üzemi tanácstagot választottak.

az új üzemi tanácsok e héten tartják alakuló üléseiket. csütörtökön délután öt gyáregységben alakult meg az új üzemi tanács. az acélműben kis orosz elemért, az öntődegyárban vályi Bertalant, az egyedi gépgyárban mályi Lajost, a kerékpár és a varrógépgyárban hargitai Lajost, az erőmű-és szolgáltató gyáregységben gál Andrást választották elnökké.

az alakuló üléseken terveikről, legközelebbi tennivalóikról is döntöttek. az acélműben például pillanatnyilag a minőség javítása a legfontosabb. az üzemi tanács első ténykedéseként a meo munkáját vizsgálja meg, mert a tapasztalatok szerint nem kielégítő a termelési közbeni ellenőrzés. társadalmi összefogást szerveznek, hogy ne ismétlődhessék meg például a legutóbbi eset, amikor kétezer kerékpárhajtókar selejtessé vált a kovácsüzemben. elejét veszik a hangerészek és a kikészítők gyakori vitájának is, amelyben a selejt-károkért egymásra igyekeznek háritani a felelősséget.

a kerékpár-és varrógépgyárat egyik legnehezebb időszakán kell átsegítenie az új üzemi tanácsnak. az átszervezések szinte az egész kollektívát mozgásba hozták, s néhány hónap alatt mintegy 700 ember cserélt munkahelyet. a bizonytalanság hangulata már szűnőben van, a munka azonban még nem a legjobban megy, a gyáregységnek nem sikerült teljesítenie fél éves tervét. az üzemi tanács segítséget nyújt a munka szerveztségének javításához, részleteiben megvizsgálja a hibákat és a dolgozók segítségével igyekszik azokat mielőbb felszámolni.

/folyt.köv./

18. 10/n

-32-

bb 65. /a csepel ... 1. folyt./ m

az öntődegyárban nem olyan kedvezőtlen a helyzet, a munkafegyelmében azonban itt is lazaság tapasztalható. a munkát igen sokan későn kezdik, és a hivatalos idő befejezte előtt abbahagyják. a munkafegyelmét azonban szorosan összekapcsolja az üzemi a műszaki fejlesztés problémáival, s a két fontos kérdést legközelebb egybefüggően vitatja meg.

az egyedi gépgyár csütörtökön alakult üzemi tanácsa október 18-ra tűzte ki legközelebbi ülését, amelyen ugyancsak a műszaki fejlesztés kerül napirendre. a gyáregységnek bőségesen van munkája, de kevés a gép. ezért tüzetesen megvizsgálják, hogy a meglévő gépparkot hogy lehet jobban kihasználni, s egyes üzemszékben fontolóra veszik a második, illetve a harmadik műszak bevezetését.

az erőmű és szolgáltató gyáregység üzemi tanácsa tulajdonképpen az egész csepel művek érdekét szolgálja azzal, hogy a napokban soron kívül megvizsgálja a télre való felkészülés helyzetét. elő akarja segíteni, hogy szeptember végére befejeződjék a kazánok és turbinák karbantartása, rendbehozzák a gyár egész fűtési rendszerét, hogy a hideg idő beálltával valamennyi gyáregységet kellő mennyiségű gőzzel, melegvízzel láthassák el. /mti/

...-

bb 61. újabb tengerjárót bocsátottak vízre az angyalföldi hajógyárban

k sl/tr/m/vg

1963. szeptember 5.

a magyar hajó- és darugyár angyalföldi gyáregységében csütörtökön délután vízrebocsátották a 42-es számú tengerjárót. az 1.200 tonnás áruszállító hajó a szovjetunió részére készült. /mti/

...-

bb 63. egészségügyi segítség szkopjének

1 ms/gk/m/zs

1963. szeptember 5.

az egészségügyi minisztérium csütörtökön hat vasuti kocsiiban egy 200 ágyas sebészeti kórház teljes felszerelését, és három fertőtlenítő autót indított utnak szkopjébe. a küldemény egy része annak a segítségnek, amellyel kormányunk a sokat szenvedett város népét támogatja. /mti/

...-

18. 15/n

-33-

bb 62. német mezőgazdasági gépek bemutatója helvéción

vid/j/m/ká

1963. szeptember 5.

a német demokratikus köztársaság mezőgépi- és traktoripari trösztje csütörtökön a helvéciai állami gazdaságban bemutatót rendezett a legújabb mezőgazdasági gépekből. a bemutatót, amelyen mintegy 100 gépészeti és kereskedelmi szakember vett részt, dietrich herrschaft, az ndk magyarországi nagykövetségének kereskedelmi attaséja nyitotta meg. a résztvevők a gazdaság miklóstelepi üzemegységében üzemelés közben tekintették meg a munkaeszközöket, többek között egy teljes komplex lucerna betakarító gépsort, amely egy másfél méter szélességű, traktorra szerelhető, hidraulikus fűkaszból, a hazánkban még ismeretlen, új rendszerű rendlázítóból, rendre-fordítóbol és nagy nyomású gyűjtőpréssből áll. nagy érdeklődést keltett a szakemberek körében a tárcsás eke, amely a legköztöttebb talajon is 30 centiméter mélyen, kiváló minőségben munkálja meg a földet. a bemutató után a magyar és a német mérnökök baráti beszélgetésen cserélték ki tapasztalataikat. /mti/

bb 64. nyolc - tizenhárom emeletes toronyházak épülnek szegeden - építészeti kiállítás mutatja be a város jövőjét

vid/sze/m/la

1963. szeptember 5.

két építészeti kiállítás nyílt meg csütörtökön a szegedi móra ferenc muzeum képcsarnokában. az évm szegedi tervező vállalat többszáz színes fényképfelvételen, maketten, tervrajzon mutatja be mérnökeinek az elmúlt öt évben tervezett alkotásait. az egyik grafikon szemlélteti az egész dél-alföld rohamos fejlődését: a vállalat szakembereinek tervei alapján 1957-ben 99 millió, tavaly pedig már 265 millió forint értékű üzemépületet, lakóházat, középületet emeltek az alföldi városokban.

a látogatók előtt kibontakozik szeged jövő fejlődésének képe is: az új városnegyedeket ábrázoló rajzok, makettek szerint a következő években 11.000 új lakás épül szegeden. az egyik modellcsoport a már épülő, s végül 2.000 lakást magábfoglaló egyes-sza-lakónegyed kialakult látképét ábrázolja. itt már jövőre megkezdik a nyolc-tizenhárom emeletes toronyházak, illetve közép-magas házak építését.

a kiállított tervek, makettek alapján alakul majd modern nagyvárosi településsé az eddig szinte falusias móra-város, valamint az alsó-város, s építik be magas házakkal az egykori lóversenypálya területét.

ezzel egyidőben nyílt meg a képcsarnokban a román építészet eredményeit bemutató kiállítás is. /mti/

te

18.30/n

-34-

bb 66. eltemették szemere lászló bécsi operaénekest

t ol/nné/m/sr

1963. szeptember 5.

csütörtökön délután a rákoskeresztúri temetőben nagy részvét mellett temették el szemere lászló operaénekest, a bécsi staatsoper tenoristáját. a kiváló magyar származású művész budapestre látogatott, ahol augusztus 25-én tragikus végű autószerencsétlenség érte, s szeptember 1-én 57 éves korában elhunyt. szemere lászlót családja kívánságára édesanyja sírja mellé temették.

az osztrák közoktatási minisztérium színházi főosztálya, valamint a volksoper igazgatósága és tagsága nevében dr. anton paulik professzor bécsi karmester, a bécsi staatsoper igazgatósága és tagjai nevében alois pernesdorfer kamaraénekes, a magyar állami operaház igazgatósága és tagsága nevében pedig dárdai andor bucsuzott az elhunytól. az operaház férfikarának gyászéneke után dr. heinrich drimmel közoktatási miniszter, dr. weickert alfréd közoktatási minisztériumi tanácsos, továbbá a staatsoper, a volksoper, valamint anday piroska és réthy eszter kamaraénekesné nevében koszorút helyeztek el a síron. /mti/

bb 67. megyei vezetők tanácskozása debrecenben

vid/tné/m/sr

1963. szeptember 5.

borsod, hajdu, heves, nógrád, szabolcs és szolnok megye pártbizottságainak első titkárai és a megyei tanácsok végrehajtó bizottságainak elnökei debrecenben tanácskozást tartottak az időszerű mezőgazdasági munkákról. a megbeszélésen résztvett németh károly, az mszmp központi bizottságának titkára, orbán lászló, az mszmp központi bizottságának osztályvezetője, valamint hont jános, a földművelésügyi miniszter első helyettese. /mti/

bb 68. vegyészkonferencia kezdődött szegeden

vid/sze/m/szf

1963. szeptember 5.

a magyar kémikusok egyesülete szegeden rendezi meg hagyományos évi konferenciáját. az egyesület első vándorgyűlését 14 évvel ezelőtt ugyancsak szegeden tartották. az idei három napos tanácskozás csütörtöki ünnepélyes megnyitóján, a csongrád megyei tanács nagytermében több mint négyszáz vegyész gyűlt össze az ország minden részéből.

/folyt.köv./
19.05/n

-35-

te

bb 68. /vegyészkonferencia ... 1. folyt./ m

a konferenciát dr. vargha lászló akadémiai levelezőtag, az egyesület szerves kémiai szakosztályának elnöke nyitotta meg. dr. szekér gyula, a nehézipari miniszter első helyettese tartotta az első előadást, amelyben a hazai szerves vegyipar legfontosabb távlati fejlesztési irányait ismertette.

ezután szilágyi Antal, a vegyiműveket tervező vállalat főmérnöke petrokémiai komcinátok telepítésének kérdéseivel foglalkozott.

a konferencia plenáris ülése után három szekcióban folytatták az előadásokat. akadémikusok, kandidátusok, aspiránsok, valamint üzemi laboratóriumokban dolgozó vegyészek a három nap alatt több mint 130 előadásban számolnak be az utóbbi időben elért kutatási eredményeikről. csütörtökön, a mintegy 40 előadó között szerepelt tudományos előadásával g. porter, a sheffieldi egyetem tanára, a royal society tagja is. /mti/

bb 69. birkanyájba szaladt egy teherautó szekszárd közelében

vid/tné/m/sr

1963. szeptember 5.

tolna megyében már több balesetet okozott az országuton terelt birkanyáj. csütörtökön virradó éjszaka ismét ilyen baleset történt: szekszárd közelében, a szedresi úton 171 birkát terelt egy pásztor. egy arra haladó teherautó csak későn vette észre a hatalmas nyáját, s nem tudott idejében lefékezni.

emberéletben nem esett kár, 11 birkát azonban kényszervágásra kellett vinni. az ügyben megindult a vizsgálat. /mti/

bb 70. a német demokratikus köztársaság

tm/m/sr

1963. szeptember 5.

kulturális és tájékoztató irodájában /népköztársaság útja 21./ csütörtökön délután megnyílt az ndk grafikusai című kiállítás. a kiállítást ernst-ulrich kloock, az ndk nagykövetségének titkára nyitotta meg. a kiállítás szeptember 15-ig marad nyitva. /mti/

19.14/n

-36-

bb 71. közlekedési balesetek

tm/m/sr

1963. szeptember 5.

a boráros téren a 31-es mozgó villamosra felugrott és visszaesett komáromi andor, 51 éves üzletvezető. súlyos, nem életveszélyes sérüléssel a szabolics utcai kórházba szállították.

a soroksári ut és kén utca kereszteződésében lakatos károly gépkocsiveető az ab 80-92 rendszámú személygépkocsijával összeütközött a musadics imre gépkocsiveetőnek yb 40-82 rendszámú tehergépkocsijával. kenyeres géza 26 éves vegyész, a személygépkocsi utasa súlyos, nem életveszélyes sérülést szenvedett. a baleset oka: a személygépkocsi vezetője szabálytalanul előzött.

a lenin körut és dob utca kereszteződésénél kálmán mihályné 53 éves kiskundorozsmai lakost elütötte a 4/a jelzésű villamos, melyet czin istvánné vezetett. a szerencsétlen asszony súlyos, életveszélyes sérülést szenvedett. a baleset oka: a villamosvezető nem adta meg az elsőbbséget, a gyalogátkelőhelyen álló kálmán mihálynénak. /mti/

bb 72. gyors földközi-tengeri ciklon okozta a csütörtöki váratlan időromlást - felszakadozik a felhőzet, de szórványosan lesznek még esők

i cs/tr/m/ká

1963. szeptember 5.

a többnyire derült, szép nyárvégi napok sorát váratlanul érkező zivatarfront szakította meg csütörtökön. a földközi-tenger térségében, a pó síkság feletti központon - expressz gyorsasággal kialakult az ugynevezett genovai ciklon, amely már csütörtökön délelőtt erős felhőképződést okozott az egész kárpát-medencében. hazánk nyugati vidékeit délelőtt záporok, csendes esők, délután zivatarok pásztázták végig, egészen a duna vonaláig. az új zivatarfront a kora délutáni órákban vonult át a főváros felett, számottevő mennyiségű csapadékot azonban csak a dunántúli állomások jelentettek.

az új ciklon meleg földközi tengeri levegőt hozott az ország keleti vidékeire, s ezért itt - az erős felhősödés ellenére - 28-31 fokos maximumok alakultak ki. viszont a dunántúlon - az alpokból beszivárgott hideg atlanti levegő és az esőzések hatására - lényegesen csökkent a hőmérséklet. általában már csak 22-25 fokig, az észak-nyugati vidékeken 18-20 fokig emelkedett a hőmérők higánya. a balaton víze a hét eleje óta tartja a 22 fokos kellemes, meleg szintjét.

/folyt.köv./
19.25/n

-37-

le

bb 72. /gyors földközi-tengeri ... 1. folyt./ m

a meteorológiai intézet központi előrejelző osztályán tájékoztatásul elmondták, hogy észak- és nyugat-európa szerte hűvös, csapadékos az idő: csütörtökön 13 órakor londonból, párizsból 16, berlinből 18, prágából 14 fokot jelentettek a megfigyelők, de rómban is márcsak 23 fokot mértek. ugyanakkor budapesten 26, a balkánon és a földközi-tenger keleti partvidékein 30-33, a szovjetunió európai területének nagyrészen 29-30 fok körüli maximumok voltak.

pénteken a jelek szerint még lesznek szórványos esők, főleg a dunántulon és a duna-tisza közén. de a nap folyamán felszakadozik a felhőzet, a csütörtökinél valamivel több napsütés ígérkezik. a nyugati országrészekén a szél északira fordul. a hőmérséklet még mindig nagy különbségeket mutat: a dunántulon 20-23, a keleti országrészekén azonban 24-28 fokos melegre számíthatunk. /mti/

-. -

bb 74. időjárásjelentés

tm/m/la

1963. szeptember 5.

a meteorológiai intézet jelenti szeptember 5-én, csütörtökön 19 órakor:

változékony idő

várható időjárás péntek estig: tulnyomóan felhős idő, többfelé eső, zivatar. mérséklet, a dunántulon időnként erős északnyugati, északi szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken: keleten 23-27, nyugaton 20-23 fok között. /mti/

-. -

19.30/n

-38-

bb 75. évadnyitó előadás az állami operaházban és az erkel színházban
t ol/tm vm 1963. szeptember 5.

csütörtökön este ünnepélyesen megnyitotta kapuit a magyar állami operaház és az erkel színház.

a két budapesti dalszínházban az évadnyitó előadást a himnusz hangjai vezették be. az operaház a bánk bán előadásával nyitott. bánk bán szerepét joviczky józsef, gertrudot palánkay klára, melindát osváth julia, tiburcot radnay györgy alakította. vezényelt komor vilmos.

az erkel színház a brankovics györgy című erkel operát tűzte az évad első előadásának műsorára. a főszerepeket fodor jános, mátyás mária, palcsó sándor, házy erzsébet és simándy józsef énekelte. kórody andrás vezényelt./mti/

-. -

bb 76. baráti találkozó és ünnepi hangverseny a budapesti bolgár kultúra helyiségében

t bi/tm vm

1963. szeptember 5.

bensőséges hangulatu ünnepség volt csütörtökön este a budapesti bolgár kultúra helyiségében. a szeptember 9-e, bulgária felszabadulásának 19. évfordulója tiszteletére rendezett baráti találkozó és hangverseny előtt sztojan radev a bolgár kultúra igazgatója részletesen ismertette a sajtó képviselői előtt a bolgár népköztársaságnak a szocializmus építésében elért eredményeit. ezután megemlékezett a magyar és a bolgár nép történelmi kapcsolatairól, majd hangoztatta, hogy mindkét nép fenntartás nélkül támogatja a szovjetunió békepolitikáját.

a sajtótájékoztató után adott hangversenyen anna angelova és ljuben mihajlov, a plovdivi opera tagjai és nikola evrov zongoraművész szerepelt nagy sikerrel./mti/

-. -

21.36/n

- v é g e -

-39-

pl

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Fém utca 6-7. Telefon: 150-490, 150-490

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1963. szeptember 6.

bb 1. megkezdődött a küzdelem a téli „füstköd”, ellen a hetedik kerületben

i de/sze vm zs

1963. szeptember 6.

a hamarosan megkezdődő fűtési szezon előreláthatólag újra jelentősen növeli majd a főváros levegőjének szennyezettségét. ez különösen budapest legnépesebb kerületében, a hetedik kerületben okoz sok gondot, ahol a hideg idő beköszöntével csaknem 800 lakóház kéménye ontja majd a füstöt. a kerületi tanács egészségügyi osztálya már most megkezdte a harcot a különböző légzőszervi megbetegedéseket okozó téli „füstköd”, ellen. elsősorban felvilágosítással és ismeretterjesztő előadásokkal igyekeznek megtanítani a lakosságot a helyes fűtés-technológiára. a központi fűtéses házak fűtői számára kötelező szakmai tanfolyamokat rendeznek, amelyen a tit előadó is ismerteti a helyes fűtési módszereket. nagy gondot fordítanak a kazánok átvizsgálására, kijavítatják a hibákat és kicseréltetik az elavult, sok füstöt okozó berendezéseket. a tanács rendszeresen ellenőrzi a szennyező góccokat s ahol szükséges, erélyes rendszabályokat is alkalmaz. ideiglenesen betiltotta például a majakovszkij utcai Lombik üvegipari ktsz működését, amely mérgező gázokkal szennyezte a környezet levegőjét. az egyetemi nyomdát az ólomgőz, a benzol és más mérgező gázok elvezetésére elszívóberendezés felszerelésére kötelezték./mti/

- . . -

bb 2. gazdag szüret hazánk legmagasabban fekvő gyümölcsösében

vid j vm ká

1963. szeptember 6.

nógrád megye legnagyobb és egyben az ország legmagasabban fekvő gyümölcsstermelő gazdaságában, a magyarnádori állami gazdaságban most kezdték meg a fiatal telepítésű több mint 850 hold gyümölcsösben a termés betakarítását. a meredek hegyhátakra telepített összesen 320 holdnyi szilvából 140 hold hozott termést. a híres debreceni muskotály továbbnemesített fajtája az idei kedvező tavaszi és nyári időjárás hatására első osztályú, export minőségű gyümölcsöt hozott.

/folyt.köv./

18.50/e

- 1 -

Je